

GHID AL VOLUNTARULUI

DEFINIREA ȘI PRINCIPIILE VOLUNTARIATULUI

Voluntariatul reprezintă o activitate care se desfășoară prin intermediul organizațiilor non-profit sau al proiectelor și presupune:

- ✓ Să fie în beneficiul comunității și al voluntarului
- ✓ Să fie la libera alegere a voluntarului, care nu poate fi constrâns să realizeze o activitate care nu și-o dorește
- ✓ Să nu fie răsplătit financiar
- ✓ Să fie destinat exclusiv celor care doresc să activeze ca voluntar

Principiile care ghidează voluntariatul:

- ✓ De pe urma voluntariatului beneficiază atât comunitatea, cât și voluntarul
- ✓ Voluntariatul presupune o muncă fără remunerație financiară
- ✓ Voluntariatul nu este obligatoriu și reprezintă întotdeauna un act de liberă alegere
- ✓ Voluntariatul este un instrument legal și legitim prin care cetățenii se pot implica activ în viața comunității
- ✓ Voluntariatul reprezintă o activitate care se poate desfășura doar în sectorul non-profit
- ✓ Voluntariatul nu poate înlocui munca plătită și nici muncitorii plătiți, astfel că nu prezintă un pericol pentru securitatea locurilor de muncă

- ✓ Voluntariatul respectă drepturile, demnitatea și cultura tuturor
- ✓ Voluntariatul promovează drepturile omului și egalitatea de șansă

Voluntariatul în Europa

CARTA EUROPEANĂ asupra drepturilor și a responsabilităților voluntarilor susține că fiecare persoană are dreptul de a realiza activități de voluntariat oriunde în lume.

Pentru a ocroti o cultură a implicării și a participării, a dezvoltării personale, precum și a cetățeniei active, atât în Europa, cât și în lume, voluntarilor trebuie să li se acorde accesul și încurajarea pentru a se implica în activități de voluntariat. Acestora trebuie să li se acorde drepturi, care să se plieze pe nevoile, dar și pe atribuțiile lor.

Din aceste motive a fost realizată această Cartă a drepturilor și a responsabilităților voluntarilor care vine să îmbunătățească condițiile pentru voluntari și voluntariat prin definirea noțiunilor de voluntar, activități de voluntariat și de organizație care oferă cadrul optim pentru desfășurarea voluntariatului.

Conform Eurobarometru lui 273, peste 100 de milioane de persoane din Europa activează ca și voluntari. Aproximativ 3 din 10 europeni susțin că sunt activi într-o organizație non-profit, iar aproape 80% dintre cetățenii europeni consideră că activitățile de voluntariat sunt o componentă importantă a democrației europene.

STRUCTURA CARTEI EUROPENE A DREPTURILOR ȘI RESPONSABILITĂȚILOR VOLUNTARILOR

CARTA reprezintă un apel adresat autorităților locale, naționale și europene, dar și altor stakeholderi relevanți, cu scopul de a crea sau a optimiza politicile legate de voluntariat pentru a respecta, a proteja și a îndeplini drepturile voluntarilor. Trebuie să existe un cadru legal, în care să se desfășoare activitățile de voluntariat, care să conțină drepturile și responsabilitățile voluntarilor, a organizațiilor non-profit, dar și să definească rolul autorităților la toate nivelurile.

Voluntariatul în România

La noi în țară există în vigoare o lege care reglementează activitatea de voluntariat: Legea 78/2014.

Legea este structurată pe 26 de articole de lege care reglementează participarea persoanelor fizice la activitățile de voluntariat desfășurate în folosul altor persoane sau al societății, organizate de persoane juridice de drept public sau de drept privat fără scop lucrativ.

Acest cadru legal pornește de la 7 definiții pentru care acordă apoi diferite drepturi și responsabilități, astfel ca toate activitățile de voluntariat să se desfășoare în cele mai bune condiții:

Legea 350/2006 – Legea Tinerilor

Legea reglementează cadrul juridic necesar asigurării de condiții adecvate integrării socioprofesionale a tinerilor, conform necesităților și aspirațiilor acestora.

Statul asigură, cu respectarea principiului transparenței, un regim special de protecție și de asistență tinerilor pentru realizarea drepturilor acestora.

În sensul prezentei legi, termenul și expresia de mai jos au următoarele semnificații:

- ✓ tineri - cetățenii cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani;
- ✓ activitate de tineret - orice formă de acțiune organizată în scopul îmbunătățirii condițiilor necesare integrării socioprofesionale a tinerilor, conform necesităților și aspirațiilor acestora.

Autoritățile administrației publice centrale și locale, unitățile, instituțiile și serviciile publice subordonate acestora au obligația să sprijine activitatea de tineret și să asigure cadrul adecvat de desfășurare a acesteia la nivel național și local, în condițiile legii.

Câteva dintre principiile generale care stau la baza politicilor în domeniul tineretului sunt reprezentate mai jos:

Statul, prin instituțiile sale cu responsabilități în domeniu, încurajează activitatea de voluntariat în rândul tinerilor prin sprijinirea structurilor neguvernamentale de și pentru tineret, care asigură condițiile pentru participarea tinerilor la acțiuni de voluntariat în domenii de interes public, conform legii.

Legea 78/2014 – Legea voluntariatului

Legea voluntariatului reglementează participarea persoanelor fizice la activitățile de voluntariat desfășurate în folosul altor persoane sau al societății, organizate de persoane juridice de drept public sau de drept privat fără scop lucrativ.

Voluntariatul este un factor important în crearea unei piețe europene competitive a muncii și totodată în dezvoltarea educației și formării profesionale, precum și pentru creșterea solidarității sociale.

Statul român recunoaște valoarea socială a activităților de voluntariat ca expresie a cetățeniei active, a solidarității și responsabilității sociale, precum și valoarea profesională ca expresie a dezvoltării personale, profesionale, interculturale și lingvistice a persoanelor care desfășoară aceste activități.

România susține dezvoltarea mișcării de voluntariat la nivel local, național și internațional, cu respectarea independenței și diversității acesteia, în scopul îndeplinirii sale artistice și culturale, sportive și recreative, educaționale, științifice, de cercetare, de tineret, de reprezentare, de mediu, de sănătate, sociale, de solidaritate, de dezvoltare comunitară, de ajutor umanitar, civic și filantropic și altele asemenea.

Statul român sprijină dezvoltarea voluntariatului prin toate instituțiile sale care activează în domenii în care se desfășoară activități de voluntariat potrivit legii.

În sensul legii voluntariatului, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *voluntariatul* reprezintă participarea voluntarului persoană fizică la activități de interes public desfășurate în folosul altor persoane sau al societății, organizate de către persoane juridice de drept public sau de drept privat, fără remunerație, individual sau în grup;

b) *activitatea* de interes public reprezintă activitatea desfășurată în domenii precum: arta și cultura, sportul și recreerea, educația și cercetarea, protecția mediului, sănătatea, asistența socială, religia, activismul civic, drepturile omului, ajutorul umanitar și/sau filantropic, dezvoltarea comunitară, dezvoltarea socială;

c) *organizația gazdă* este persoana juridică de drept public sau de drept privat, fără scop lucrativ, care organizează și administrează activități de voluntariat;

d) *contractul de voluntariat* reprezintă convenția încheiată între un voluntar și organizația gazdă, în temeiul căreia prima parte se obligă să presteze o activitate de interes public, fără a fi remunerată, iar cea de-a doua se obligă să ofere o activitate adecvată solicitării sau pregătirii voluntarului;

e) *voluntarul* este orice persoană fizică, fără deosebire de rasă, origine etnică, religie, sex, opinie, apartenență politică, care a

dobândit capacitate de muncă potrivit legislației în domeniul muncii și desfășoară activități de voluntariat;

f) *beneficiarul activității de voluntariat* este persoana fizică, alta decât soțul/soția și copiii, sau persoana juridică în folosul căreia se desfășoară activitatea de voluntariat;

g) *coordonatorul voluntarilor* este voluntarul sau angajatul organizației gazdă, care îndeplinește sarcinile legate de coordonarea și administrarea activității voluntarilor.

Legea voluntariatului se fundamentează pe următoarele principii:

a) participarea ca voluntar, activitate de interes public, neremunerată și bazată pe o decizie liber consimțită a voluntarului;

b) implicarea activă a voluntarului în viața comunității;

c) desfășurarea voluntariatului cu excluderea remunerației din partea beneficiarului activității;

d) participarea persoanelor la activitățile de voluntariat, pe baza egalității de șanse și de tratament, fără discriminări;

e) activitatea de voluntariat nu substituie munca plătită;

f) caracterul de interes public al activității de voluntariat.

Autoritățile administrației publice sprijină derularea activităților de voluntariat prin includerea în strategiile de dezvoltare locală sau națională a unor capitole distincte

despre rolul voluntariatului ca resursă de dezvoltare a bunăstării sociale și nu ca modalitate de reducere a cheltuielilor, precum și modul de sprijinire a voluntariatului pentru atingerea priorităților locale sau naționale.

Autoritățile administrației publice locale susțin voluntariatul ca metodă recunoscută prin care cetățenii pot participa activ la activități de voluntariat în comunitățile lor, metodă ce le permite acestora să abordeze probleme legate de acțiuni umanitare, mediu înconjurător, probleme sociale, și altele asemenea.

Autoritățile administrației publice locale se întâlnesc anual cu reprezentanții legali ai organizației gazdă, pe raza unităților administrativ-teritoriale pe care le conduc, în vederea organizării unei cooperări efective în activitățile de interes public desfășurate de către voluntari, precum și în vederea promovării, la nivel local, a acestor activități, a rezultatelor și impactului social survenit.

Autoritățile administrației publice locale promovează și susțin organizarea de evenimente cu ocazia Zilei Internaționale a Voluntariatului, în data de 5 decembrie a fiecărui an.

Activitatea de voluntariat se consideră experiență și/sau în specialitate, în funcție de tipul activității, dacă aceasta este realizată în domeniul studiilor absolvite.

Pe durata perioadei activității de voluntariat, cât și la încheierea activității de voluntariat, organizația gazdă, la cererea voluntarului, eliberează un certificat de voluntariat la

care este anexat un raport de activitate. Acestea se întocmesc în limba română dacă au fost emise pe teritoriul României.

Certificatul de voluntariat va conține următoarele elemente:

- a) datele de identificare ale organizației gazdă care emite certificatul;
- b) numărul de înregistrare și data emiterii certificatului;
- c) numărul de înregistrare și data contractului de voluntariat;
- d) numele, prenumele și datele de identificare ale voluntarului;
- e) perioada și numărul de ore de voluntariat;
- f) numele și prenumele coordonatorului voluntarilor;
- g) numele și prenumele reprezentantului legal al organizației gazdă;
- h) mențiunea „Voluntarul și organizația emitentă sunt responsabili pentru veridicitatea datelor și informațiilor cuprinse în acest certificat”.

Voluntariatul în rândul tinerilor

Voluntariatul deține un rol foarte important în valorificarea potențialului tinerilor. Reprezintă un mod ideal pentru sprijinirea tinerilor, în diversitatea lor, ocrotind totuși incluziunea lor în procesul de dezvoltare sustenabilă a oamenilor.

Sigur, implicarea tinerilor în activități de voluntariat este un drum cu două sensuri: tinerii trebuie să se bucure de beneficiile voluntariatului în aceeași măsură ca beneficiarii din comunitate.

În momentul de față, există cel mai mare grup de tineri din toată istoria omenirii, peste 1,2 miliarde de tineri la nivel mondial. Această cohortă, care deține un potențial și o putere enorme, se confruntă de asemenea cu vulnerabilități și provocări unice.

De-a lungul timpului, tinerii s-au confruntat cu excluziunea socială, iar în ultima perioadă, generația tânără este afectată de șomaj. În general, tinerii sunt afectați în mod disproporționat de sărăcie extremă, șomaj, excluziune socială sau lipsa accesului la educație.

Abordarea tinerilor cu privire la voluntariat se schimbă și devin din ce în ce mai diversificate. Indiferent de forma în care se manifestă, există o recunoaștere din ce în ce mai mare a beneficiilor aduse de voluntarii tineri în ce privește pacea

globală și dezvoltarea sustenabilă a oamenilor, iar acest lucru reprezintă o modalitate importantă pentru ca tinerii să se implice cu folos în societate.

Există și provocări. În ciuda capacității și a voinței de implicare ca tinerilor ca voluntari, există și multe bariere în acest sens. Acestea includ restricții asupra libertății de mișcare și a

Societățile sănătoase au nevoie de tineri care să fie implicați în comunitățile lor. Voluntariatul poate reprezenta o cale foarte eficientă către implicarea tinerilor în procesul decizional.

siguranței, bariere economice, precum și provocări legate de excluderea socială sau lipsa accesului la informațiile privind oportunitățile legate de voluntariat.

Voluntariatul contribuie atât la buna funcționare a societății, cât și la dezvoltarea personală a voluntarilor care realizează activitățile.

- ✓ Voluntariatul poate sprijini tinerii să devină lideri activi și reprezintă un instrument important pentru implicarea lor în societate. Studiile realizate în regiunile dezvoltate și în curs de dezvoltare arată că cei care au făcut voluntariat au un simț mult mai dezvoltat în ce privește legătura cu comunitatea lor și se simt mult mai impulsionați să ajute și să se implice în viața comunității

- ✓ Voluntariatul celor tineri generează un simț al responsabilității față de ceilalți, construiește o bună cooperare între generații și oferă tinerilor un sentiment de integrare, apartenență și respect în cadrul comunității. Prin faptul că tinerii își aduc un aport pozitiv asupra societății, ei dezvoltă un sentiment de încredere și de stimă de sine care vor reduce șansele de instalare a unui comportament negativ în viitor. Mai mult, voluntariatul contribuie

mult la înțelegerea generației tinere care vine din urmă.

- ✓ Voluntariatul poate dezvolta unele competențe, crescând astfel șansele celor care practică voluntariat de a-și găsi un loc de muncă. Voluntariatul poate introduce tineri în diferite domenii ale muncii sau ale educației, oferindu-le șansa de a explora diferite oportunități care îi va ajuta să adopte o decizie bună privind viitorul lor

- ✓ Voluntariatul poate să prevină excluziunea socială prin lărgirea bazinului de selectare al voluntarilor activi în timp ce ajută și la construirea unui sentiment de apartenență și de comunitate. Voluntariatul mai

ajută la identificarea și oferirea de soluții inovative la unele probleme cotidiene ale comunității

VOLUNTEER

- ✓ Voluntariatul realizat de tineri aduce și beneficii directe chiar în comunitatea tinerilor. Aceștia contribuie direct la identificarea de probleme și oferirea de soluții, aducând o perspectivă valoroasă din partea generației tinere. De cele mai multe ori, tinerii au competențe tehnologice mai bune, dar și idei inovative fiind astfel o inspirație și un model pentru ceilalți.

De ce recunoașterea competențelor dobândite prin voluntariat?

Voluntariatul este activitatea de interes public desfășurată de orice persoană fizică din proprie inițiativă, care își oferă timpul, talentele și energia în folosul altora, de regulă într-un cadru organizat, fără a primi o contraprestație materială, dar care poate deconta cheltuielile realizate în sprijinul proiectului în care este implicată. Activitatea de interes public este activitatea desfășurată în domenii cum sunt:

**| asistență și serviciile sociale | protecția drepturilor omului
| medico-sanitar | cultural-artistic | educativ | științific | umanitar
| religios | filantropic | sportiv | protecția mediului
| social | edilitar |**

De ce este necesar un sistem de recunoaștere a competențelor dobândite prin voluntariat?

1. Pentru voluntari:

- dezvoltare personală prin completarea educației formale și informale;
- creșterea angajabilității prin dezvoltare de competențe compatibile cu piața muncii
- îmbunătățirea calității muncii de voluntar sau ca pas premergător pentru realizarea de activități mai complexe de voluntariat

2. Pentru organizațiile care lucrează cu voluntari:

- motivarea voluntarilor și atragerea de noi voluntari;
- contribuie la profesionalizare modulului de lucru cu voluntarii și, implicit, la creșterea impactului organizației în comunitate;
- contribuie la dezvoltarea memoriei organizaționale, indicator de profesionalizare a ONGului;
- să colecteze date statistice relevante în ceea ce privește implicarea și calitatea activităților de voluntariat.

3. Pentru potențiali angajatori:

- reprezintă alternativă complementară, motivantă și eficientă pentru formarea profesională;
- crește gradul de motivare al angajaților pentru o companie care promovează voluntariatul corporatist;
- au o idee mai clară cu privire la tipul de competențe pe care și le-a dezvoltat o persoană că voluntar.

Propunerea de a crea un sistem de recunoaștere a competențelor dobândite prin implicarea în activități de voluntariat sprijină recunoașterea competențelor dezvoltate în contexte de educație nonformală și informală care se realizează acum fie în contextul programului comunitar Corpul European de Solidaritate prin eliberarea Youthpass, fie în mod particular, individualizat și mai mult sau mai puțin structurat în cadrul organizațiilor care derulează programe/proiecte cu voluntari.

Importanța recunoașterii competențelor cheie dobândite prin voluntariat este dată și de modul în care această experiență, a voluntariatului, completează experiențele de învățare prin școală, în multe cazuri asigurând o valoare adăugată acestuia și conectând experiențele din clasă, sala de curs și chiar cele profesionale (dacă ne referim și la adulții voluntari, nu doar exclusiv la tineri) la viața și problematica reală a acestuia.

Certificatul de competențe dobândite prin voluntariat

Este un document care asigură recunoașterea unei/unor competențe din setul de competențe cheie utilizate la nivel european dobândite de o persoană ca urmare a implicării sale în activități și programe de voluntariat.

Competențele cheie reprezintă un pachet multifuncțional, transferabil de cunoștințe, abilități și atitudini de care au nevoie toți indivizii pentru împlinirea și dezvoltarea personală, incluziunea socială și găsirea unui loc de muncă. Acestea trebuie să se fi dezvoltat la sfârșitul educației obligatorii și trebuie să acționeze ca fundament pentru învățare ca parte a educației pe tot parcursul vieții. Cele opt domenii ale competențelor cheie sunt:

- **Comunicarea în limba maternă**
- **Comunicare în limbi străine**

- **Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologie**
- **Competențe digitale**
- **“A învăța să înveți”**
- **Competențe sociale și civice**
- **Spirit de inițiativă și antreprenoriat**
- **Sensibilizare culturală și exprimare artistică**

Comunicarea în limba maternă

Comunicarea în limba maternă este abilitatea de a exprima și interpreta gânduri, sentimente și fapte atât pe cale orală cât și scrisă (ascultare, vorbire, citire și scriere), și de a interacționa într-un mod adecvat în cadrul întregii game a contextelor sociale și culturale – educație și instruire, la serviciu, acasă sau în timpul liber.

- o capacitatea cognitivă a individului de a interpreta lumea și de a relaționa cu cei din jurul său.
- o cunoștințe de vocabular, de gramatică funcțională și de funcții ale limbii.
- o conștientizarea principalelor tipuri de interacțiune verbală, cunoașterea unei serii de texte literare și nonliterare, principalele trăsături ale unor stiluri diferite, registre ale limbii,

precum și variabilitatea limbii și comunicării în contexte diferite.

- o deprinderi de comunicare atât orală, cât și în scris, într-o varietate de situații de comunicare, monitorizarea și adaptarea propriei comunicări conform cerințelor situaționale.

- o capacitatea de a distinge și de a folosi diferite tipuri de texte, de a căuta, de a colecta și prelucra informații, de a utiliza instrumente ajutătoare, de a formula și exprima propriile argumente oral sau în scris, într-un mod convingător adecvat contextului.

- o susținerea unui dialog critic și constructiv, aprecierea calităților estetice și disponibilitatea de conformare lor, interesul de a interacționa cu alții.

- o conștientizarea impactului vorbirii asupra altora și a nevoii de a înțelege și utiliza limba într-un mod responsabil pozitiv și social.

- o capacitatea de a comunica în scris și verbal, de a înțelege și a-i face pe alții să înțeleagă diferite mesaje în situații variate.

- o capacitatea de a citi și înțelege diferite texte adoptând strategia potrivită scopului citirii (informare / instruire / de plăcere) și diferitelor tipuri de text.

- o capacitatea de a scrie texte pentru o varietate de scopuri; monitorizarea procesului de scriere, de la „draft” până la „bun de tipar”.

- o capacitatea de a distinge informația relevantă de cea nerelevantă.
- o capacitatea de a-ți formula propriile argumente într-o manieră convingătoare și a lua în considerație alte puncte de vedere exprimate atât verbal cât și în scris.

Comunicare în limbi străine

Comunicarea într-o limbă străină are aceleași dimensiuni ca și comunicarea în limba maternă: se bazează pe abilitatea de a înțelege, de a exprima și de a interpreta gânduri, sentimente și fapte atât pe cale orală cât și în scris (ascultare, vorbire, citire și scriere) într-o gamă potrivită de contexte sociale – la serviciu, acasă, în educație și instruire – conform cu dorințele sau nevoile individului. Comunicarea într-o limbă străină de asemenea apelează la abilități de mediere și înțelegere culturală. Nivelul performanței va varia între cele patru dimensiuni (ascultare, vorbire, citire și scriere) și între diferitele limbi și conform cu moștenirea și cadrul lingvistic al individului.

- o cunoștințe de vocabular și gramatică funcțională și conștientizarea principalelor tipuri de interacțiune verbală și registre ale limbii
- o cunoștințe privind convențiile sociale, precum și aspectul cultural și variabilitatea limbilor

- o capacitatea de a înțelege limba vorbită, de a iniția, susține și termina o conversație, de a citi, înțelege și produce texte adecvate nevoilor individului
- o capacitatea de a folosi instrumente ajutătoare în mod adecvat și să învețe limbi străine în mod informal, ca parte a învățării pe parcursul întregii vieți
- o aprecierea diversității culturale, interesul și curiozitatea în ceea ce privește limbile străine și comunicarea interculturală.
- o capacitatea de a comunica în scris și verbal, de a înțelege și a-i face pe alții să înțeleagă diferite mesaje în situații variate
- o capacitatea de a iniția și susține conversații pe subiecte familiare
- o capacitatea de a citi și înțelege texte scrise de nespecialiști într-o gamă variată de subiecte sau texte specializate într-un domeniu familiar
- o capacitatea de a utiliza elemente ajutătoare (diagrame, hărți, notițe) pentru a înțelege sau produce texte scrise sau mesaje verbale (conversații, instrucțiuni, interviuri, discursuri)

Competențe matematice și competențe de bază în științe și tehnologie

Alfabetizarea matematică este abilitatea de a aduna, scădea, înmulți și împărți mental sau în scris pentru a rezolva o gamă de probleme în situațiile vieții de fiecare zi. Accentul se pune

mai ales pe proces decât pe rezultat, mai degrabă pe activitate decât pe cunoaștere. Alfabetizarea științifică se referă la abilitatea și dorința de a utiliza cunoștințele și metodologia menită să explice lumea naturală. Competența în tehnologie e văzută ca înțelegerea și utilizarea acelor cunoștințe și metode care pot modifica cadrul natural ca răspuns la nevoile și dorințele oamenilor.

- o capacitatea de a dezvolta și de a aplica gândirea matematică cu scopul de a rezolva un șir de probleme apărute în situații zilnice
- o lucrul cu elemente de bază matematice, cu accent pe procesul în sine, pe activitate, precum și pe cunoaștere
- o capacitatea și disponibilitatea de a folosi tipuri de gândire matematică (gândire logică și spațială) și modalități de prezentare (formule, modele, constructe, grafice, scheme)
- o capacitatea și disponibilitatea de a folosi un număr de cunoștințe și metodologii cu scopul de a explica lumea naturală, de a identifica întrebări și de a schița concluzii bazate pe dovezi
- o aplicarea cunoștințelor și metodologiilor ca răspuns la nevoile sau dorințele omenești
- o înțelegerea schimbărilor cauzate de activitatea omului și responsabilitate din partea cetățeanului
- o cunoștințe solide de numerație, măsuri, structuri, operații de bază și prezentări matematice de bază, o înțelegere a

conceptelor și termenilor matematici, conștientizarea întrebărilor la care matematica poate oferi răspunsuri

- o deprinderi de a aplica principii și procese matematice de bază în situații de zi cu zi, la locul de muncă, acasă, să urmărească și să aprecieze înlănțuiri de argumente

- o capacitatea de a raționa matematic, înțelegerea dovezilor matematice, comunicarea în limbaj matematic, folosirea de instrumente ajutătoare adecvate

- o respectarea adevărului și disponibilitatea de a descoperi cauze și de a aprecia validitatea lor

- o principii de bază ale lumii naturale, concepte științifice fundamentale, metode și principii, tehnologie, produse și procese tehnologice, precum și o înțelegere a impactului pe care îl au știința și tehnologia asupra lumii naturale

- o înțelegerea avansărilor, limitărilor și riscurilor teoriilor științifice, aplicațiilor și tehnologiilor în întreaga societate (referitor la luarea de decizii, valori, întrebări morale, cultură etc)

- o capacitatea de a utiliza instrumente și mașini tehnologice precum și date științifice, în vederea atingerii scopului sau de a ajunge la o decizie sau concluzie bazată pe dovezi.

- o recunoașterea trăsăturilor esențiale ale cercetării științifice și capacitatea de a comunica concluziile și rațiunea care i-au condus către ele

- o aprecieri și curiozități critice, interesul în probleme de etică și respectul atât pentru securitate, cât și sustenabilitate, în special în ceea ce privește progresul tehnologic și științific referitor la sine, familie, comunitate și probleme globale.
- o capacitatea de a urmări și evalua argumentele oferite de ceilalți și de a descoperi ideile de baza în aceste argumente
- o capacitatea de a gândi și raționa matematic, de a înțelege și utiliza diferite reprezentări ale obiectelor, fenomenelor și situațiilor matematice
- o capacitatea de a distinge între concepte matematice (de exemplu: distincția între afirmație și supoziție)
- o capacitatea de a utiliza elemente și instrumente ajutătoare (inclusiv tehnologii informaționale)
- o capacitatea de a utiliza și manipula instrumente tehnologice
- o capacitatea de a recunoaște trăsăturile esențiale ale fenomenelor studiate
- o capacitatea de a comunica concluziile și raționamentele care au stat la baza acestora

Competențe digitale

Competența digitală implică utilizarea critică și cu încredere a mijloacelor media electronice la muncă, în timpul liber și pentru comunicare. Aceste competențe se referă la gândirea

logică și critică, la abilitățile de management a informației la standarde înalte, și la abilități de comunicare dezvoltate. La nivelul de bază, abilitățile TIC cuprind utilizarea tehnologiei multimedia pentru a primi, evalua, stoca, produce, prezenta și schimba informații, și pentru a comunica și a participa în rețele prin intermediul Internetului.

- o utilizarea critică și sigură a tehnologiilor societății informaționale în timpul orelor de program, în timpul liber și pentru a comunica

- o competențe de bază în TIC: folosirea computerului pentru recuperare, evaluare, stocare, producere, prezentare și schimb de informații, comunicare și participare la rețele de colaborare prin intermediul Internetului

- o înțelegere și cunoștințe totale despre natură, despre rolul și oportunitățile tehnologiei societății informaționale în contexte de zi cu zi: în viața socială și personală, ca și la locul de muncă - aplicații principale pe computer cum ar fi editor computerizat, planșe cu grile, baze de date, stocarea și managementul informației, precum și o înțelegere a oportunităților și a riscurilor potențiale ale Internetului și ale comunicării prin mijloace electronice (e-mail, instrumente de rețele) necesare la locul de muncă, în timpul liber, la schimbul de informații și rețele de colaborare, învățare și cercetare.

- o înțelegerea faptului că tehnologia societății informaționale poate sprijini creativitatea și inovația

- o înțelegerea problematicii referitoare la validitatea și credibilitatea informației disponibile și a principiilor legale și

etice implicate în folosirea interactivă a tehnologiei societății informaționale

- o capacitatea de a căuta, colecta și prelucra informații și de a le folosi în mod sistematic și critic, apreciind relevanța, distingând între lumea reală și cea virtuală, recunoscând în același timp legătura dintre ele.

- o deprinderi de a utiliza instrumente pentru a produce, prezenta și înțelege informații complexe

- o capacitatea de a accesa, de a căuta și de a folosi servicii prin internet

- o capacitatea de a folosi tehnologia societății informaționale pentru a sprijini gândirea critică, creativitatea și inovația

- o atitudine critică și de reflectare prin informații disponibile și o folosire responsabilă a mijloacelor media interactive

- o interesul în angajarea în comunități și rețele pentru scopuri culturale, sociale și/sau profesionale

Capacitatea de a învăța procesul de învățare / “A învăța să înveți”

„A învăța să înveți” cuprinde disponibilitatea de a organiza și reglementa propria învățare, atât individual cât și în grup. Aceasta include abilitatea de organiza eficient timpul, de a rezolva probleme, de a achiziționa, procesa, evalua și asimila noi cunoștințe, și de a aplica noile cunoștințe și deprinderi

într-o varietate de contexte – acasă. la servicii, în educație și instruire. În termeni mai generali, “a învăța să înveți” contribuie puternic la managementul traseului profesional.

- o capacitatea de a urmări și de a persevera în învățare, de a-și organiza propria învățare, inclusiv printr-un management efectiv al timpului și al informării, atât individual cât și în grup

- o conștientizarea propriilor procese și nevoi de învățare, prin identificarea oportunităților disponibile și a capacității de a depăși obstacole în scopul de a învăța cu succes

- o dobândirea, producerea și asimilarea unor noi cunoștințe și deprinderi, precum și recurgerea la consiliere.

- o capacitatea de a construi peste cunoștințele dobândite anterior și peste experiența de viață, în scopul de a folosi și aplica cunoștințe și deprinderi într-o varietate de contexte: acasă, la locul de muncă, în educația și formarea profesională. Motivarea și încrederea individului sunt cruciale pentru această competență.

- o cunoașterea nivelului de competențe, de cunoștințe, deprinderi și calificările cerute într-o carieră pentru care optează individul.

- o cunoașterea și înțelegerea strategiilor sale preferate de învățare, punctele tari și slabe ale deprinderilor și calificărilor sale, dar și să fie capabil să caute oportunități de pregătire și instruire, de consiliere sau/și asistență disponibile

- o capacitatea de a accesa, dobândi, prelucra, asimila noi cunoștințe și deprinderi, printr-un management eficient al propriei învățări, cariere sau modele de lucru, și, în special, capacitatea de a persevera cu învățarea, de a se concentra pe perioade extinse și de a reflecta în mod critic asupra scopurilor învățării
- o capacitatea de a aloca timp pentru învățare prin auto-disciplină și în mod independent, dar și în colaborare, ca parte a procesului de învățare, să profite de grupul eterogen și să împărtășească ceea ce au învățat.
- o capacitatea de organizare a propriei învățări, de evaluare a propriei munci și disponibilitate de a cere sfaturi, informații și asistență, dacă este cazul
- o motivația și încrederea de a urmări și reuși în activitatea de învățare pe toată perioada vieții
- o atitudinea de rezolvare de probleme susține atât procesul de învățare, cât și capacitatea individului de a depăși obstacole și de a se schimba
- o dorința de a pune în practică învățarea anterioară și curiozitatea de a căuta oportunități de învățare, precum și de a pune în practică învățarea într-o varietate de contexte de viață
- o cunoașterea și înțelegerea strategiile sale preferate de învățare, punctele tari și slabe ale deprinderilor și calificărilor sale

- o capacitatea de a căuta oportunități de pregătire și instruire, de consiliere sau/și asistență disponibile
- o autonomie, disciplină, perseverență în procesul de învățare
- o capacitatea de concentrare pe termen scurt și pe termen lung
- o capacitatea de a reflecta critic asupra obiectului și scopului învățării
- o capacitatea de a comunica, ca parte de procesului de învățare, utilizând mijloacele potrivite (intonație, gestică, mimica etc.)

Competențe sociale și civice

Competențele de relaționare interpersonală cuprind toate formele comportamentale care trebuie stăpânite pentru ca un individ să fie capabil să participe într-un mod eficient și constructiv la viața socială, și să rezolve conflictele, dacă e cazul. Abilitățile interpersonale sunt necesare pentru interacțiunea efectivă, individual și în grupuri, și sunt utilizate atât în domeniul privat cât și în domeniul public.

- o competențe personale, interpersonale și interculturale acoperite prin toate formele de comportament, oferind posibilitatea de a participa constructiv și eficient la viața socială și în câmpul muncii, în societățile din ce în ce mai diversificate, oferind posibilitatea de a rezolva conflicte

- o participă în mod activ la viața civilă, bazată pe cunoașterea conceptelor și structurilor sociale și politice, și pe angajarea la o participare democratică și activă
- o înțelegerea sensului bunăstării sociale și personale - înțelegerea cu privire la cum pot indivizii să-și asigure sănătatea mintală și fizică optimă, incluzând resurse pentru sine, pentru propria familie și pentru mediul social, precum și cunoștințe despre cum poate să contribuie la toate acestea un stil de viață sănătos
- o înțelegerea codurilor de conduită și maniere general acceptate în diferite societăți și medii (de ex. la locul de muncă)
- o conștientizarea conceptelor de bază cu privire la indivizi, grupuri, organizații de muncă, egalitate de gen și nediscriminare, societate și cultură
- o înțelegerea dimensiunilor socio-economice și multiculturale ale societăților europene și felul cum interacționează identitatea culturală națională cu cea europeană
- o capacitatea de a comunica în mod constructiv în diferite medii, de a arăta toleranță, de a exprima și înțelege diferite puncte de vedere, de a negocia cu abilitate pentru a produce încredere, și de a empatiza
- o capacitatea de a gestiona situațiile de stres și frustrare, să le exprime într-un mod constructiv și, de asemenea, să distingă

între sferele personale și profesionale o atitudine de colaborare, asertivitate și integritate

- o manifestă interesul pentru dezvoltarea socio-economică și comunicare interpersonală

- o apreciază diversitatea și respectul pentru alții, pregătirea atât pentru a depăși prejudițiile, dar și pentru compromis

- o cunoașterea conceptelor de democrație, justiție, egalitate, cetățenie, drepturi civile, referitor la modul cum sunt ele exprimate în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și în declarații internaționale și la modul cum sunt ele aplicate de către diferite instituții la nivel local, regional, național în Europa și la nivele internaționale – cunoștințe despre evenimente contemporane, cum ar fi principalele evenimente și orientări în istoria națională, europeană și a lumii

- o conștientizarea scopurilor, valorilor, politicilor de dezvoltare socială și economică

- o cunoștințe de integrare europeană și despre structurile Uniunii Europene, despre principale obiective și valori

- o conștientizarea diversităților și identităților culturale din Europa

- o capacitatea de a se angaja efectiv împreună cu alții în domeniu public și de a da dovadă de solidaritate și interes în rezolvarea de probleme care afectează comunități locale și comunități mari

- o reflectare critică și creativă, o participare constructivă la viața comunității și la activități în comun, precum și luare de decizii la toate nivelurile, de la local, la nivel național și european, în special prin vot
- o respectul total pentru drepturile omului incluzând egalitatea drept bază pentru democrație, apreciere și înțelegere a diferențelor dintre sisteme de valori ale diferitelor religii și grupări etnice
- o manifestarea atât a apartenenței la o localitate, țară, din Europa sau din Uniunea Europeană, în general, dar și din lume, precum și disponibilitatea de a participa la luarea de decizii în mod democratic la toate nivelurile
- o demonstrarea spiritului de responsabilitate, precum și demonstrarea înțelegerii și a respectului pentru valori împărtășite, care sunt necesare pentru a asigura coeziunea socială, cum ar fi respectul pentru principii democratice.
- o Implicarea în activități civice, suport pentru diversitate și coeziune socială, dezvoltare sustenabilă și bunăvoința de a respecta valorile și viața privată a semenilor
- o capacitatea de a manifesta solidaritate în a rezolva problemele care afectează comunitatea locală sau comunitatea largă
- o capacitatea de a relaționa eficient cu instituții din domeniul public
- o capacitatea de a profita de oportunitățile oferite de UE

- o capacitatea de a comunica constructiv în situații sociale diferite (a tolera alte puncte de vedere, a conștientiza responsabilitatea individuală și colectivă)
- o capacitatea de a crea încredere și empatie în alți indivizi
- o capacitatea de a separa între viața personală și cea profesională
- o capacitatea de a conștientiza și înțelege identitatea culturală națională în interacțiune cu identitatea culturală a Europei și a restului lumii capacitatea de a observa și înțelege puncte de vedere care țin de contexte culturale diferite

Spirit de inițiativă și antreprenoriat

Antreprenoriatul are o componentă activă și una pasivă: cuprinde atât capacitatea de a induce schimbări cât și abilitatea de a le primi, sprijini și adapta la inovația adusă de către factorii externi. Antreprenoriatul implică asumarea responsabilității pentru acțiunile cuiva, pozitive și negative, dezvoltarea unei viziuni strategice, stabilirea obiectivelor și realizarea lor, precum și motivarea de a reuși.

- o capacitatea unui individ de a pune ideile în practică prin creativitate, inovație, asumarea riscurilor
- o capacitatea de a planifica și de a manageria proiecte în scopul atingerii obiectivelor, ca formă de sprijin pentru viața de zi cu zi, dar și la locul de muncă

- o conștientizarea contextului muncii
- o capacitatea de a valorifica oportunități, temelia pentru deprinderi și cunoștințe mult mai specifice cerute de cei care stabilesc sau contribuie la o activitate socială ori comercială
- o conștientizarea valorilor etice și promovarea bunei guvernări
- o capacitatea de a identifica oportunități pentru activități personale, profesionale și/sau de afaceri, contextul în care oamenii trăiesc și lucrează
- o cunoașterea mersului economiei, a oportunităților și provocărilor cu care se confruntă un angajator sau o organizație
- o conștientizarea laturii etice a spiritului întreprinzător și a faptului că pot fi un exemplu (comerțul cinstit sau acțiunile sociale)
- o managementul de proiect proactiv (incluzând, de ex., capacitatea de a planifica, organiza, gestiona, conduce și delega, analiza, comunica, raporta, evalua și înregistra), reprezentare efectivă și negociere
- o capacitatea de a lucra atât individual, cât și în colaborare cu echipa
- o capacitatea de a aprecia și identifica punctele tari și slabe, de a evalua și de a asuma

riscuri

- o inițiativă, atitudine proactivă în viața personală și socială la fel ca și în timpul orelor de lucru
- o motivare și determinare în a veni în întâmpinarea obiectivelor, dacă există scopuri personale și ținte comune cu alte persoane, inclusiv la locul de muncă
- o capacitatea de a lucra în mod cooperant și flexibil în cadrul unei echipe
- o capacitatea de inițiativă și capacitatea de a răspunde pozitiv la schimbări

Sensibilizare culturală și exprimare artistică

Exprimarea culturală cuprinde aprecierea importanței exprimării creative a ideilor, experiențelor și emoțiilor prin intermediul diferitelor medii, incluzând muzica, expresia corporală, literatura și artele plastice.

- o conștientizarea moștenirii culturale la nivel local, național și european, și a locului ei în lume
- o cunoștințe de bază despre opere culturale majore, inclusiv cultură populară contemporană
- o înțelegerea diversității culturale și lingvistice din Europa și din alte regiuni ale lumii, nevoia de a le păstra, precum și importanța factorilor estetici în viața de zi cu zi

- o aprecierea și delectarea cu ajutorul operelor de artă, precum și exprimarea de sine printr-o varietate de mijloace folosind abilități înnăscute
- o capacitatea de a raporta propriile puncte de vedere creative și expresive la opinii ale altor persoane, de a identifica și realiza oportunități sociale și economice în activitatea culturală. Exprimarea culturală este esențială pentru dezvoltarea deprinderilor creative, care pot fi transferate într-o varietate de contexte profesionale
- o înțelegere solidă a propriei culturi și identități ca bază pentru o atitudine deschisă și respect pentru diversitatea de exprimare culturală
- o creativitate și disponibilitate de a cultiva capacități estetice prin auto-exprimare artistică și prin participare la viața culturală.
- o capacitatea de exprimare artistic printr-o gamă variată de mijloace media, în concordanță cu abilitățile individuale
- o capacitatea de a aprecia și a te bucura de arta diferitelor culturi
- o capacitatea de a identifica oportunități economice și de a le utiliza în cadrul activităților culturale
- o capacitatea de a manifesta creativitate și a exprima puncte de vedere față de ceilalți.

Certificatul de competențe dobândite prin voluntariat asigură:

1. recunoaștere neoficializată a competențelor cheie conform documentelor europene în vigoare dobândite în contexte de educație nonformală și informală prin intermediul implicării voluntare în activități din cadrul organizațiilor nonguvernamentale și organismelor instituționale sau private;

2. valorizarea și valorificarea competențelor formate în contexte de voluntariat în alte contexte, simultan sau ulterior programului de voluntariat:

- ✓ educație și formare
- ✓ angajare
- ✓ alte programe de voluntariat
- ✓ orice alte situații în care voluntarul consideră că poate exploata favorabil și/sau recunoașterea competențelor pe care le-a dobândit.

Certificatul de competențe se obține după încheierea unui stagiului/unor stagii care însumează minim 120 de ore de voluntariat, considerând acest interval de timp adecvat pentru exersarea și/sau dezvoltarea unor competențe cheie.

Pentru stagiile de voluntariat sub 120 de ore organizațiile gazdă sau organizatoarele vor elibera o adeverință de voluntar sau alte denumiri, în aceeași înțelegere de a recunoaște implicarea voluntarului în activitățile organizației.

Completarea și emiterea certificatului de competențe dobândite prin voluntariat

Factorii responsabili implicați în:

I. Emiterea certificatului:

1. organizația, organismul instituțional sau privat în care a avut loc programul de voluntariat;
2. organizația, organismul instituțional sau privat supraordonat celei în care s-a desfășurat programul de voluntariat dacă organizația gazdă nu are competențe sau nu se află în situația de a evalua competențele voluntarului și completa certificatul – de exemplu, centre de resurse pentru ONG-uri, centre de resurse pentru voluntari, centre de voluntariat, organizații umbrelă, federații de organizații ș.a.
3. emiterea unui Certificat de competențe dobândite prin voluntariat este condiționată de existența unui Contract de voluntariat încheiat între organizația gazdă și voluntar la începutul stagiului de voluntariat.

II. Completarea certificatului:

- a. Mentorul/coordonatorul/supervizorul sau orice altă persoană cu rol în alocarea sarcinilor, monitorizarea și evaluarea voluntarului (persoana la care voluntarul se raportează în activitatea sa);

și/sau

b. Voluntarul, sub îndrumarea/fără îndrumarea mentorului/supervizorului;

și/sau

c. Persoana cu funcție de conducere dacă are competențe și experiență în acest sens împreună cu voluntarul și, acolo unde e cazul, cu mentorul/supervizorul.

Competențe – descriere și detalii

Setul de competențe la care se raportează prezentul proces este setul de 8 competențe – cheie formulate de Comisia Europeană.

Competențele cheie se pot completa cu un singur alt set de competențe specifice formulate de organizația gazdă în funcție de specificul domeniului sau de programe orientate spre formarea și dezvoltarea unor competențe specifice.

Procesul de evaluare în vederea recunoașterii competențelor dobândite prin voluntariat

Voluntarul și factorii interesați se informează reciproc asupra intenției/solicitării de a se emite un Certificat de competențe dobândite prin voluntariat pentru o activitate/program/proiect sau mai multe în care a fost implicat voluntarul.

Voluntarul și mentorul agreează de comun acord o modalitate de evaluare pentru a se asigura corectitudinea aprecierii competențelor dobândite prin voluntariat. Se stabilesc de comun acord perioada evaluată, activitățile care intră în demersul evaluativ, durata perioadei de evaluare și momentele specifice de aplicare a unor instrumente de evaluare, acolo unde organizația a dezvoltat o procedură în acest sens. Se agreează și instrumentele de evaluare (pot fi propuse de organizație sau preexistente ca procedură sau pot fi propuse de voluntar).

Sursa de informare primară pentru stabilirea competențelor dezvoltate și emiterea certificatului o va constitui portofoliul voluntarului.

Deși nu se solicită dezvoltarea unor proceduri complexe și de durată în vederea evaluării, organizațiile gazdă sunt încurajate să inițieze și să exerseze procese și proceduri de evaluare, de la complexitate mică progresiv, în funcție de resursele de care dispun (timp, resurse materiale), expertiza specifică în organizație și disponibilitate pentru a asigura acestui demers valoare adăugată.

Se asigură o perioadă de evaluare pentru analiză, reflecție asupra stagiului de voluntariat și experiențelor de învățare trăite în vederea derulării unui proces de autoevaluare/evaluare.

Organizația poate dezvolta în mod mai empiric sau mai elaborat activități și instrumente specifice de evaluare în acest sens – jurnale de învățare sau reflexive, fișe de verificare,

chestionare, fișe de autoevaluare, evaluare colegială, evaluarea supervisorului, interviu ș.a.

Informațiile colectate stau la baza informării asupra competențelor dobândite.

Construirea și/sau finalizarea portofoliului voluntarului, sursa primară de informare asupra competențelor dobândite.

Pregătirea evidențelor organizației asupra stagiului de voluntariat (documente interne, acolo unde este cazul).

Completarea propriu zisă a certificatului de către voluntar sau mentor împreună cu voluntarul.

Validarea conținutului, a competențelor descrise de către factorii responsabili din organizație pe baza evidențelor puse la dispoziție sau utilizate în procesul de evaluare.

Emiterea certificatului.

Documente suport pentru completarea certificatului

Documentarea activităților de voluntariat printr-un **portofoliu** ce reprezintă un dosar compus din orice dovezi care reflectă și atestă experiența de voluntar în cadrul și pe parcursul activităților de voluntariat desfășurate în organizații.

Voluntarul poate construi un portofoliu ca parte a procesului său structurat și planificat de învățare sau ca urmare a unei

proceduri interne a organizației, parte a unui sistem organizat de management al voluntarilor.

Pe parcursul stagiului, voluntarul completează și adaugă documente legate de activitatea sa, evidențe, mărturii foto-audio-video, jurnale de învățare/de reflecție ș.a.

Ca instrument de evaluare, portofoliul se constituie ca document final cuprinzând dovezi ale activității voluntarului, rezultate și mărturii, conținut transferabil în judecări evaluative privind competențele dobândite ca urmare a implicării sale în activități și a exersării unor componente/dimensiuni ale competenței – cunoștințe, abilități, atitudini, valori.

Conținut portofoliu în vederea evaluării – sugestii:

- ✓ Contractul de voluntariat – condiția minimă pentru eliberarea unui Certificat de competențe dobândite prin voluntariat;
- ✓ Fișa postului;
- ✓ CV format Europass;
- ✓ Documente interne de alocare sarcini;
- ✓ Evidențe ale perioadelor de voluntariat – formular de prezență, centralizatoare, forme de rapoarte;
- ✓ Diplome, certificate obținute pe parcursul stagiului de voluntariat;
- ✓ Recomandări de la persoanele cu care voluntarul a interacționat în activitățile alocate;
- ✓ Rapoarte de activitate;

- ✓ Fișe sau rapoarte de evaluare de la mentor/supervizor/coordonator/manager voluntari/manager program/colegi/beneficiari/clienti
- ✓ Jurnale reflexive, jurnale de învățare;
- ✓ Planuri de învățare, planuri de dezvoltare personală, profesională;
- ✓ Autoevaluări în orice forme (fișe de autoevaluare, checklisturi, eseu reflexiv, instrumente standardizate – teste validate ș.a.);
- ✓ Mărturii audio-video-foto, albume, filme, prezentări media;
- ✓ Bloguri, site-uri, web 2.0 conectate la stagiul de voluntariat;
- ✓ Inițiative personale, proiecte;
- ✓ ș.a.

Conținutul portofoliului este oferit cu titlu orientativ, acesta se poate completa cu orice alte documente din procesul de management al voluntarilor – selecție – recrutare – orientare – monitorizare – evaluare – exit.

Organizațiile nonguvernamentale și private au dezvoltat sisteme de complexitate variată în gestionarea procesului de evaluare al voluntarilor și recunoașterea activităților de voluntariat ale acestora și baza documentară poate constitui un fond de bune practici ce pot sta la îndemâna tuturor celor interesați.

MOTTO-URI CARE SĂ TE INSPIRE ÎN ACTIVITATEA DE VOLUNTARIAT

Aționează ca și cum ceea ce realizezi face diferența. Chiar o face. *Descoperă de ce unii dintre cei mai bogați oameni de pe planetă nu sunt milionari, ci sunt voluntari.* Fă ceea ce este corect. Fii voluntar! **Nu sta doar și privi. Fii voluntar! De la compasiune, la acțiune!**

Mână în mână pentru o viață mai frumoasă! **Ajută-te singur! Fii voluntar!** *Ajutând oameni, schimbi vieți!* Dacă vezi pe cineva care nu zâmbește, oferă-i unul de-al tău. **Este mai ușor să câștigi un ban. E mult mai greu să faci diferența!** *Bunătatea e cea mai mare înțelepciune.* **Nimeni nu poate face totul, dar fiecare poate face ceva!** Există o mare valoare în ajutorul pe care îl oferi celorlalți. **Cei**

care pot, fac! Cei care pot face mai mult,
devin voluntari! Voluntariatul nu e neapărat o opțiune, e chiar
o responsabilitate. Voluntariatul e exercițiul suprem de

democrație. **Voluntarii – un
cadou pentru comunitate!**

Voluntarii – inima comunității! Voluntarii nu
primesc bani, nu pentru că nu sunt valoroși, ci pentru că sunt
de neprețuit!

